

STORTINGET

Representantforslag 2 S

(2019–2020)

fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes

Dokument 8:2 S (2019–2020)

Representantforslag fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes om å sikre ren energi til miljøvennlig industri gjennom å stoppe NorthConnect

---

Til Stortinget

Bakgrunn

NorthConnect er eid av de norske kraftselskapene Lyse, Agder Energi og E-CO, samt det svenske statlig eide kraftselskapet Vattenfall. I mars 2017 søkte de om konsesjon til å bygge og drive en sjøkabel mellom Skottland og Sima i Eidfjord kommune i Hordaland. Konsesjonssøknaden var på høring med frist 15. april 2018, men ligger fortsatt til behandling hos Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE).

I energiloven er det fortsatt åpent for at private kan eie og drifte kraftkabler til utlandet, til tross for at Stortinget 22. mars 2018 vedtok at det kun skal være Statnett som skal ha denne muligheten, gjennom følgende vedtak:

«Stortinget ber regjeringen snarest fremme sak til Stortinget om endringer i lov 29. juni 1990 nr. 50 om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. om at konsesjon for å eie eller drive utenlandsforbindelser bare kan gis til den systemansvarlige (Statnett) eller foretak hvor denne har bestemmende innflytelse. Systemansvarlig (Statnett) vil kunne gis konsesjon etter energiloven § 4-2 for å eie eller drive utenlandsforbindelser som er omfattet av § 3-1. Det vil kreves særskilt konsesjon fra Olje- og energidepartementet. Ved vurderingen av om konsesjon bør gis, skal det legges vekt på naturhensyn og prosjektets samfunnsøkonomiske lønnsomhet.»

Norge har allerede den kraftutvekslingen med andre land som er nødvendig for å sikre forsyningssikkerheten. På nettstedet Energifaktanorge.no, som drives av Olje- og energidepartementet, står det følgende:

«Norges utvekslingskapasitet med utlandet er i dag 6 200 MW. Dette tilsvarer om lag 20 prosent av vår installerte produksjonskapasitet. To nye utenlandsforbindelser til Tyskland og Storbritannia er planlagt ferdigstilt i henholdsvis 2019 og 2021, og er på 1 400 MW hver. Dette vil øke den samlede norske utvekslingskapasiteten til omlag 9 000 MW. Norge vil dermed ha en svært høy andel utvekslingskapasitet sammenliknet med mange av de europeiske landene.»

Det viser at det ikke trengs flere kraftkabler av hensyn til forsyningssikkerheten. Statnetts to nye kabler, NordLink til Tyskland og NorthSeaLink til Storbritannia, er trolig ferdig utbygd og i drift i 2020 og 2021. Med så stor utvekslingskapasitet vil det være mulig å eksportere 78 TWh årlig. Dette tilsvarer mer enn halvparten av Norges årlige kraftproduksjon, som de siste årene har ligget på omtrent 140 TWh. I 17 av de siste 25 årene har Norge vært nettoeksportør av kraft. De siste ti årene har Norge hatt en gjennomsnittlig nettoeksport på omtrent 8 TWh per år. Norges største årlige nettoimport har vært omtrent 11 TWh, mens den største nettoeksporten har vært omtrent 22 TWh.

De som er pådrivere for mer krafteksport, argumenterer med at tilgangen på stabil forsyning fra vannkraft er nødvendig for å øke andelen fornybar energi fra mer ustabile kraftkilder som sol og vind. Disse problemene kan imidlertid ikke løses gjennom eksport av kraft fra Norge. Norsk kraftproduksjon tilsvarer i dag tre promille av kraftforbruket i Europa. Selv med en dobling av norsk kraftproduksjon gjennom utbygging av ny forny-

bar energi vil ikke Norge kunne sikre fornybarsatsingen i disse landene.

Norge bør selvsagt bidra til at andre land kan fase ut fossil energibruk. Heller enn å eksportere kraft som råvare bør Norge eksportere industriprodukter og teknologi som gjør andre land i stand til å bygge ren energi der de er. Det vil også redusere tapet av energi i overføringsleddet.

Elektrisk kraft er helt nødvendig for omstillingen til lavutslippssamfunnet med redusert forbruk av fossil energi. Men lavutslippssamfunnet handler også om hvordan man skal sikre miljøvennlige produksjonsarbeidsplasser til erstatning for arbeidsplasser i petroleumsindustrien.

En slik omstilling må bygge på den kunnskapen og de fordelene Norge har. Norges nest største eksportnæring er kraftforedlende industri, og disse bedriftene er avgjørende for Distrikts-Norge. Kraftforedlende industri trenger langsiktig tilgang på elektrisk kraft til konkurransedyktig pris. Hele 40 pst. av kostnadene på smelteverkene, inkludert aluminiumsverk, går til kraft. Dette tallet er litt lavere for de andre bransjene, men i nesten alle bedrifter er kostnadene til kraft høyere enn til arbeidskraft.

Det er stor bekymring blant aktørene i den kraftforedlende industrien om hva ytterligere krafteksport vil gjøre med deres produksjonsvilkår. Med økt krafteksport vil kraftprisene i Norge bli likere prisene i Europa. Norske industribedrifter har historisk hatt gode muligheter til å forhandle om langsiktige kontrakter til lavere priser fordi de er store kraftkunder. Disse forhandlings-

posisjonene svekkes når mer av kraften kan eksporteres.

Det er et nasjonalt ansvar å sørge for at de norske vannkraftressursene brukes til å sikre rimelige og langsiktige kraftkontrakter for den kraftforedlende industrien. Den norske kraftforedlende industrien har svært lave klimagassutslipp på grunn en kombinasjon av strenge miljøkrav, kunnskapsrike arbeidere og tilgang på ren vannkraft. Norsk aluminiumsindustri har 2,2 CO₂-ekvivalenter per tonn produsert aluminium, mot 10 CO₂-ekvivalenter per tonn i EU-landene og hele 17 CO₂-ekvivalenter i Kina.

Økte kraftpriser i Norge kan føre til at produksjonen flyttes til land med høyere klimagassutslipp og mindre strenge miljø- og utslippskrav.

Regjeringen har bedt NVE utsette sin vurdering av konsesjonssøknaden for NorthConnect til NVEs årlige kraftmarkedsanalyse for 2019 foreligger. I 2018 ble det også kommunisert føringer om at eventuelle konsesjoner til nye kabler må avvente erfaringer fra kablene som er under bygging. Disse erfaringene er det ikke mulig å hente på det nåværende tidspunkt. Den logiske konsekvensen må derfor være å avslå søknaden.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber regjeringen avslå konsesjonssøknaden fra NorthConnect om bygging av en ny kabel mellom Norge og Storbritannia.

3. oktober 2019

Bjørnar Moxnes